

PÅ FØRSTE RAD

Medlemsblad for Teatrets Venner i Trondheim nr. 3 • 2025

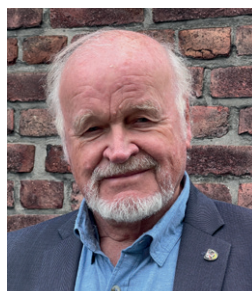
**BLI KJENT MED
ROALD DAHL**

**MEDLEMSTUR TIL
«NORGES RÅESTE SPEL»**

**TEATER ER
BRA FOR HELSA DI!**

Enda tettere og gunstigere samarbeid med vårt eget teater

Samarbeidet er toveis, og begge tjener på det. Et langt og godt vennskap – venneforeningen startet allerede før krigen, mens Henry Gleditsch var teatersjef. Han fikk etablert Trøndelag Teater, som ble et av landets fire statsstøttete institusjonsteatre. Vi som venneforening har vært aktiv medspiller siden da. Fra neste år går samarbeidet enda et steg videre, ved at teatret bokstavelig talt setter enda mer pris på oss. Eller bedre: enda *lavere* pris for oss!

Teatrets rabattordning blir enklere og gunstigere for oss som er medlemmer. Når 2026 starter, opphører teaterkortet, og vi som medlemmer blir begunstiget med en direkte rabatt på 45 % på alle ordinære forestillinger. Så gunstig pris at til og med vennene som kan få honnørpris, taper å dokumentere sin alder! Vi sørger for at de trivelige selgerne i billettluke kjenner oss, ved at de har tilgang til vår medlemsliste. Derfor må vi som er medlemmer, kjøpe i billettluke – enten direkte eller over telefon – for å få den gunstige prisen.

Vi fortsetter med venneforestillinger, vanligvis første forestilling etter premieren. Rabatten gjelder selvsagt alle forestillingene.

Vi håper dere formidler denne gunstige medlemsfordelen til alle dere kjenner. Med tre teaterbesøk i året vil rabatten godt og vel betale årskontingenten. Større antall medlemmer gir oss bedre økonomi – som igjen gir oss enda bedre mulighet til å støtte teatret. Stort bedre vinn-vinn-ordning kan vi vel ikke få!

Vi avslutter året med denne gledelige nyheten. Vi takker dere for hyggelige treff og teatret for spennende forestillinger i 2025. Vi takker for samværet og ønsker alle en trivelig julefeiring. Og så ønsker vi vel møtt til et godt nytt teaterår 2026, med nye inspirerende forestillinger vi allerede har fått noen gløtt inn i. Vårsesongen har en variert sammensetning. Si det til alle dere kjenner, både teaterinteresserte og andre som kan bli det. Det er ikke dyrt å få teateropplevelser på Trøndelag Teater; i alle fall ikke om du er en betalende teatervenn!

Eirik Lien, styreleder

På første rad er et medlemsblad for Teatrets Venner i Trondheim

Redaktør Lene Fjellstad

Adresse Teatrets Venner, Postboks 3549, Hospitalsløkkan, 7419 Trondheim www.teatervenn.no

E-post styret@teatervenn.no

Telefon 927 70 690 (torsdager kl. 16.00–18.00)

Org.nr. 981 369 084

Styret

Eirik Lien (leder),
Mariann Rødsjø,
Bjørn Hilt
Bente Buare,
Ingfrid Opøyen
Oda Randi Reinford

Opplag: 500

Utforming/trykk: Fagtrykk AS

Omslagsfoto: Sven-Kåre Evenseth/Flickr

Matilda viser at det er helt greit å være annerledes, ja faktisk kan det være en styrke! Foto: Tibe-T

MATILDA

- jenta som fullførte Roald Dahls barneopprør

Tekst: Lene Fjellstad

Verden er full av teite voksne. Det er derfor godt at det finnes begavede barn, gjerne med spesielle evner som Matilda i Roald Dahls univers, som kan gi de voksne en real lærepenge!

Roald Dahl så dagens lys i 1916. Oppveksten hans er fargerikt beskrevet i den selvbiografiske boka «Gutt» som kom ut i 1984. Senere ga han også ut selvbiografien «Going solo».

Flstyrten ble ironisk nok den gryende starten på forfatterkarrieren fordi flystyrthistorien ifølge Dahl var for god til å ikke bli fortalt.

Foreldrene hans var begge født og oppvokst i Norge, og hjemme hos familien Dahl var norsk dagligspråket. I et opptak gjort av NRK så sent som i 1989, kan du høre Roald snakke norsk selv om språkferdighetene begynte å bli noe rustne.

Som barn tilbrakte Roald hver sommer i foreldrenes hjemland. Roald fulgte opp denne tradisjonen som voksen, og tilbrakte mer enn 30 somre ved Strand hotell på Fevik. Der bodde den berømte forfatteren alltid på det samme rommet, nr. 310 med utsikt mot sjøen.

Oppvekst

Roald ble tidlig sendt på internatskolen St. Peter's School. Han hatet det strenge regimet ved skolen og all volden han opplevde fra både lærere og medelever. Det er et sentralt tema i «Gutt» hvor vi blant annet blir kjent med den gretne Mrs. Pratchett som eier landsbyens godteributikk.

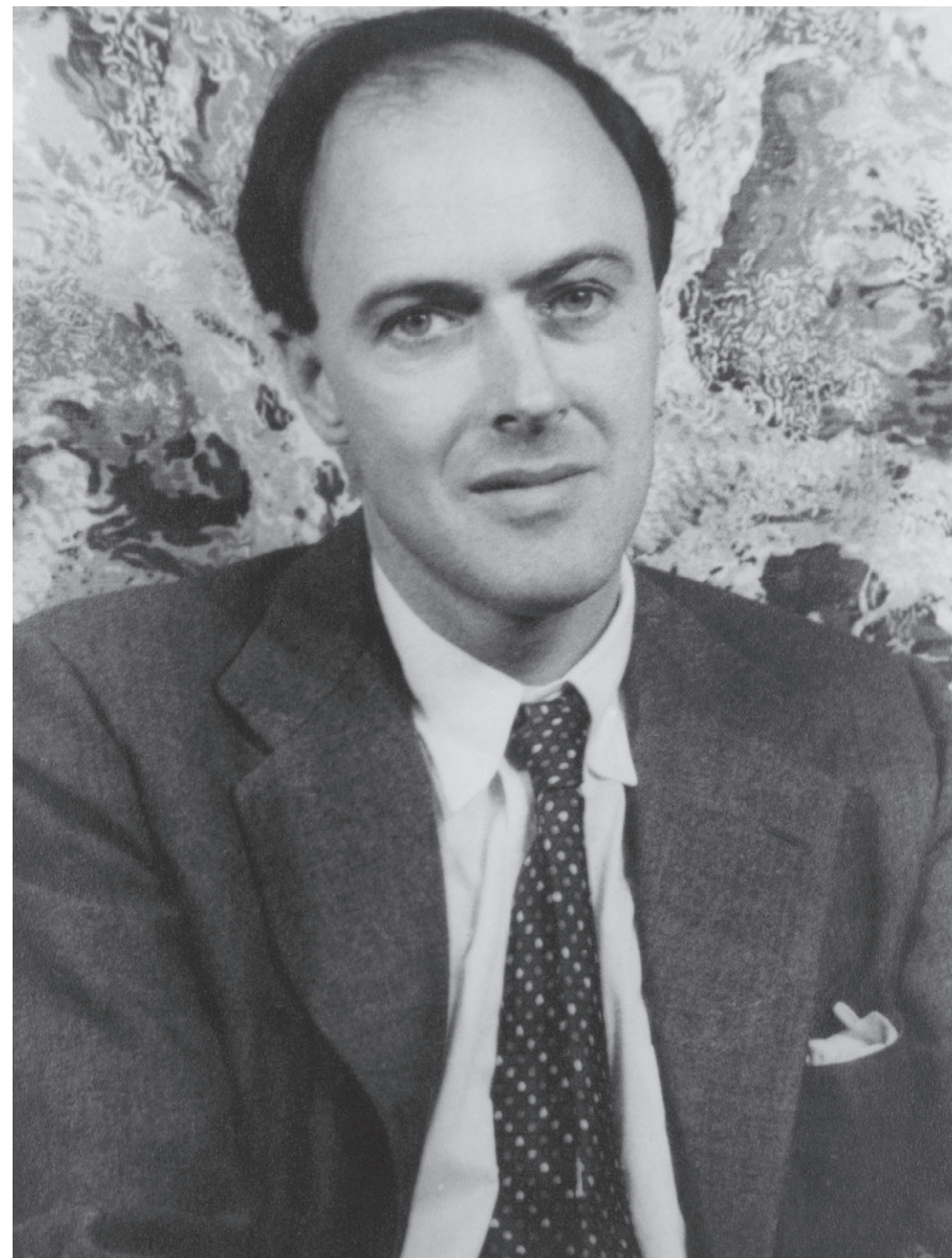
En dag putter Roald og noen medelever ei død mus i en av butikkens mange glasskrukker i et barnslig opprør mot den urettferdige behandlingen de føler de får av Mrs. Pratchett. Straffen er derimot nådeløs når det blir kjent hvem de skyldige

er. Skolens rektor bruker en stokk som han slår med over ryggen på Roald og de andre medskyldige. Mrs. Pratchett er frydefull tilskuer, og roper opphisset til rektor at han skal slå enda hardere. Episoden blir stående som en traumatisk og ydmykende opplevelse fra Roalds barndom. Men de unge heltene i Roalds bøker skulle derimot lykkes bedre i sitt oppgjør mot ondskapsfulle voksne.

Krigshelt

Den eventyrlystne og rastløse Roald Dahl var ikke interessert i å overta farens skipsmeglerfirma, og mente at pilot var et mer passende yrkesvalg. Dette var på 1930-tallet i en tid hvor det i liten grad var muligheter for å ta rutefly til ulike deler av verden. Men med et flysertifikat i lommen lå verden for Roalds føtter.

Så ble han innhentet av 2. verdenskrig hvor han kjempet på de alliertes side. En flystyrte i Libyas ørken kunne lett ha kostet ham livet, men han klarte så vidt å komme seg ut av det brennende flyet. Deretter fulgte et seks ukers langt opphold på sykehuset. Flystyrten ble ironisk nok den gryende starten på forfatterkarrieren fordi flystyrthistorien ifølge Dahl var for god til ikke å bli

«De som ikke tror på magi, vil aldri finne den», skrev Roald Dahl i sin siste bok «Bittersmåene». Foto: Wikimedia/ Carl Van Vechten

fortalt. Så i 1946 ga han ut novellesamlingen «Over to you» med en rekke fortellinger fra årene som pilot. Senere kom klassikerne ut på rekke og rad, for eksempel «Charlie og sjokoladefabrikken» (1964), «Den fantastiske Mikkel Rev» (1970), «Danny og den store fasanjakten» (1977), «Heksene» (1983) og ikke minst «Mathilda» i 1988.

Matilda

Roald Dahls eget barneopprør mot autoritære og voldelige voksne ble altså slått hardt ned på bokstavelig talt. Men Matilda lykkes der Roald selv måtte gi tapt.

Matilda er en usedvanlig intelligent og nysgjerrig jente som vokser opp i et hjem hvor foreldrene ikke verdsetter henne. Til tross for dette, utvikler Matilda en stor kjærlighet for bøker og læring. På skolen møter hun den snille læreren frøken Honey, og hun ser Matildas potensial. Skolen styres av den grusomme rektoren frøken Trunchbull, som tyranniserer elevene og ansatte som frøken Honey.

Historien følger Matildas kamp mot urettferdighet, og etter hvert oppdager hun sine telekinetiske evner – hun kan flytte ting med tankene. Ved hjelp av sin intelligens og sine krefter klarer hun å stå opp mot de voksne som behandler henne dårlig, og hjelper frøken Honey med å få et bedre liv.

I februar møtes vi for å se familiemusikalen sammen på Trøndelag Teater. Og du trenger ikke å ta med deg barn som et alibi. For Matilda er en fortelling med bred appell uavhengig av alder.

Kilder

The Marvellous world of Roald Dahl (2016), dokumentar produsert av BBC
Bratberg, Øyvind 2016: Roald Dahl, grensesprenger

MATILDA, HOVEDSCENEN

Venneforestilling tirsdag 10. februar kl. 17.00
(forestillingsstart kl. 18.00)

KULTURDETAKELSE GIR GOD HELSE

Tekst: Lene Fjellstad

Hvem er alle disse menneskene bak HUNT-statistikken, spurte Ingrid Storholmen seg selv og skrev den kritikerroste romanen «Bloddråpetall» som nå blir teater.

HUNT er en forkortelse for Helseundersøkelsen i Trøndelag (tidligere Nord-Trøndelag). 250 000 trøndere har deltatt i denne store helseundersøkelsen siden starten i 1984. Undersøkelsen samler inn helseopplysninger, spørreskjema, kliniske målinger og biologisk materiale (blod, spytt, m.m.), og den neste runden er planlagt i 2028-2030.

Materialet har gitt mer enn 1 200 forskningsrapporter, og det er disse Storholmen har fordypet seg i. – Jeg ville få tallene til å danse, uttalte forfatteren i et intervju med NRK P2 da boken kom ut i 2024. For bak alle tallene ligger det fortellinger, og Storholmen kombinerer fiktive fortellinger om menneskeskjebner med harde fakta fra undersøkelsen. I boka møter vi bonden som går inn i en tung depresjon og havner i fengsel etter å ha vanskjøttet sauene sine, småbarnsmoren som får uhelbredelig kreft, damen som får slag og mange flere. Det hele er frodig fortalt med en god porsjon galgenhumor.

—
Vi vet at følelsen av tilhørighet, det å gjøre noe meningsfullt og oppleve noe sammen i et fellesskap er positivt for vår psykiske helse.

HUNT er en av verdens største helseundersøkelser og samler blant annet inn biologisk materiale som blod og spytt.
Foto: Wikimedia

Bente Irene Løkken mener at folkehelsepolitikken i større grad bør legge til rette for økt kulturdeltagelse

I materialet fra HUNT er det noe som spesielt fanger min interesse. Det ser nemlig ut som det er en sammenheng mellom kulturbruk og helse. Jeg tok derfor en telefon til Bente Irene Løkken som for et par år siden disputerte med avhandlingen «Kulturdeltagelse i et folkehelseperspektiv» som blant annet baserer seg på materiale fra HUNT. Og hun kan en hel del om dette teamet.

- Vi vet at følelsen av tilhørighet, det å gjøre noe meningsfullt og oppleve noe sammen i et fellesskap er positivt for vår psykiske helse. Dette er faktorer som styrkes når vi opplever kultur som deltaker eller tilhører, forteller Bente.

I HUNT-undersøkelsen skilles det mellom å selv drive aktivt med kultur og det å være tilskuer, og det er i den første kategorien vi finner den sterkeste sammenhengen med helse. – Samtidig ser vi at det er en tydelig sammenheng ved at de som selv driver aktivt med kultur, i større grad oppsøker kultur som tilskuere også. Og jo flere aktiviteter og jo hyppigere deltagelse, desto større er sammenhengen med helseeffekt. For eksempel ga deltagelse i 7–9 ulike kulturaktiviteter i løpet av siste halvår opptil 55 % lavere risiko for kreftrelatert død, sammenlignet med de som ikke deltar forteller Bente.

Færre legekonsultasjoner

Kulturdeltagelse har også en tydelig sammenheng med livslengde, hjerte- og karsykdommer og ulike kreftformer, kan Bente fortelle videre. - Vi fant for eksempel at menn som deltar i kulturelle aktiviteter, har færre konsultasjoner hos fastlegen, sammenlignet med menn som ikke deltar i kulturelle aktiviteter. For kvinner var det derimot ingen sammenheng.

Kvinner som deltok to eller flere ganger i uken i kulturaktiviteter, hadde derimot opp til 38 prosent lavere risiko for død.

Et godt folkehelseiltak ville med andre ord kanskje være å gi kultur på blå resept, avslutter Bente Irene Løkken som selv sørger jevnlig «medisininntak» ved å oppsøke blant annet friluftsliv, teatre, museum og konserter.

BLODDRÅPETALL, GAMLE SCENE

Venneforestilling mandag 02. mars kl. 18.30

(forestillingsstart kl. 19.30)

Alle tiders julebord er den forestillingen som er satt opp flest ganger ved teatret. Ivar Nergaard som Kjell Rune Fjølstoft og Hans Petter Nilsen som Svein Berg er blitt en kjær juletradisjon for mange. Foto Erik Johansen

Visste du dette om Trøndelag Teater?

- **Teatrets aktivitet startet i 1816**, noe som gjør Trøndelag Teater til landets eldste teaterbygning som fortsatt er i drift.
- **På slutten av 1930-tallet** ble det solgt ståplasser for å få inn mest mulig penger per forestilling.
- **Etter at teatersjef Gleditsch ble henrettet av nazistene**, tok okkupasjonsmakten over teatret. De innførte tvangssalg av billetter fordi publikum boikottet forestillingene.
- **Trøndelag Teater er Nord-Europas eneste teater** som fremdeles har en skråscene. Tanken med skråscenen var å gi publikum og skuespillere bedre sikt.
- **Påbygget med dagens Hovedscene ble innvilget** under Trondheims store byjubileum i 1997, og daværende kronprinsesse Sonja stod for den offisielle åpningen.
- **Flere ansatte og publikummere har fortalt om en mystisk dame** som dukket opp i kongelosjen med smykker fra rekvisittene, før hun plutselig forsvinner...
- **«Alle tiders julebord»** ble fremført for første gang allerede i 1998, og er den forestillingen som er satt opp flest ganger ved teatret.
- **Teatersjef ville flytte Gamle Scene** til Sverresborg

OMVISNING PÅ NYE HJORTEN TEATER

22. oktober var Teatrets Venner invitert til en omvisning på Nye Hjorten Teater. «Det er som å gå inne i ei bløtkake», uttalte skuespiller og kreativ utvikler Klaus Sonstad i forbindelse med åpningen av teatret.

Vi lot oss imponere over hvordan man har greid å bygge et moderne teater på ei tomt hvor det i utgangspunktet ikke er plass. Ikke minst var det fascinerende å høre hvordan historien til det opprinnelige «Hjorten Revy- og Varietéteater» er ivarettatt blant annet i interiørdetaljer og navngivingen på restaurant og barer.

MEDLEMSTUR 2026

Kor ska vi reis?

Tekst: Lene Fjellstad

Atlantehavsspelet byr på drama, sang, liv, død og historie, og inviterer følelsene på en real berg- og dalbane, skal vi tro regionens anmeldere etter fjorårets oppsetning.

Da er det endelig klart! Neste års medlemstur går til vakre Ergan Kystfort hvor vi skal overvære premieren på «Atlantehavsspelet» 02. juli.

Atlantehavsspelet ble første gang satt opp i 2018, og både publikum og kritikere var fulle av lovord om stykket som tar utgangspunkt i stedets kysthistorie på 1800-tallet.

Aktørene bak har satt seg et hårete mål om å gjøre Atlantehavsspelet til «Nord-Europas mest fortryllende og gripende utendørsspel». Det synes Teatrets Venners styre er vel verdt å sjekke ut!

Historien

På spelets nettsider står det følgende om handlingen: I 1843 raser stormen over Hustadvika og femten mennesker drukner. Lille Marie er bare 12 år når moren dør, og hennes eneste venn, Jakob, forsvinner på havet. Ifølge lokalavisa «Romsdals Amtstidene» blir store, mystiske skapninger observert på havet samme kvelden.

Fem år er gått og Marie er blitt voksen, men hun bærer på traumer etter den voldsomme stormen. Hun har behov for å snakke, men vonde ting skal ikke snakkes om. Maries far er los og gjør det han kan for å holde den lille familien sin samlet. Det er lite mat og harde

tider, så han lover henne bort til kjøpmannen på stedet mot hennes vilje. Store, mystiske uhyrer blir igjen observert på Hustadvika. En ny storm er på vei

Overnatting

Tidligere deltakere på medlemsturene vil nok ble glade for å høre at vi igjen skal overnatte på sjarmerende Angvik gamle handelssted ved Tingvollfjorden. Der vil stedets vertskap sørge for at du får et flott opphold og en god natts søvn i historiske omgivelser.

Påmelding

Mer detaljert program med pris og påmelding vil bli kunngjort på epost, på nettsiden og Facebook så snart det er klart.

Medlemstur til Atlantehavsspelet

Når:	02. – 03. juli 2026
Transport:	Buss
Arrangør:	Teatrets Venner i samarbeid med Orklareiser
Overnatting:	Angvik gamle handelssted
Pris og påmelding:	Annonseres senere

Enda billigere billetter med Teatrets Venner!

Fra 01.01.2026 faser Trøndelag Teater ut ordningen med Teaterkort og Bestevenn-ordningen. I stede får du som medlem av Teatrets Venner nå enda bedre rabatt på billettene – i snitt 45 % avslag!

La oss ta et eksempel: En billett som ordinært koster 550 kr, vil med honnørrabatt koste 470, men du som medlem i Teatrets Venner får billetten til 300 kroner! Rabatten gjelder for alle teatrets ordinære forestillinger uavhengig av hvilken dato du kjøper billetter til.

Slik kjøper du billett

For å kjøpe billett, må du ta kontakt med billettluka, enten ved å møte opp fysisk eller ved å ringe 73 80 50 00.

Billettluka er åpen:

Mandag – fredag kl. 14.00 – 20.00

Lørdag kl. 13.00 – 18.00.

DET VAR EN GANG

Vi har dykket ned i Gunnerus-bibliotekets (NTNU) arkiv og funnet noen godbiter i form av bilder fra Trøndelag Teater av god, gammel årgang.

Kirsten Heiberg og Knut Jacobsen spilte sammen i "Adieu mademoiselle" i 1955.

Foto: Schrøder

Celebert besøk av Johan Falkberget i 1960 i forbindelse med oppsetningen av An-Magritt.

Det øves til forestillingen Maria Stuart som hadde premiere på nyåret 1961.

Damene på trappa er fra venstre Bergh, Isefiær og Krohg, mens herrene Aas og Voigt står bak gelendret.

Kirsti Sparboe som Gunvor Smikkstugun i herlig samspill med Arne O. Reitan som Hjalmar i Trøndelag teaters oppsetning av musikalen Trost i taklampe. Forestillingen hadde premiere 09. mai 1975

Foto: Wikimedia, Roar Øhlander/NTNU

Kommende arrangementer 2026

TIRSDAG 10. FEBRUAR / HOVEDSCENEN

Vennetreff - Matilda

17:00 (forestillingen starter 18.00)

MANDAG 02. MARS / GAMLE SCENE

Vennetreff - Bloddråpetall

18:30 (forestillingen starter 19:30)

MANDAG 23. MARS / HYLLA, 2. ETG PÅ TRØNDELAG TEATER

Årsmøte

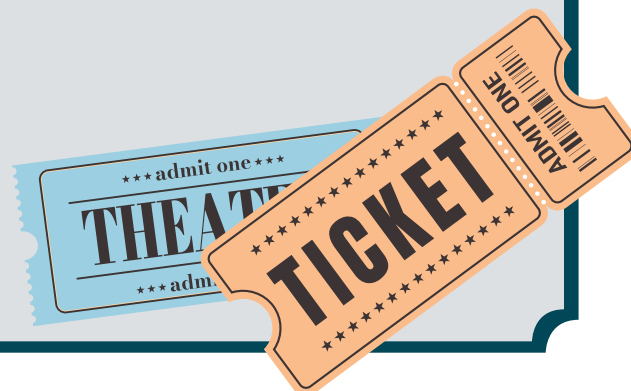
18:00

MANDAG 23. MARS / STUDIO SCENEN

Venneforestilling - For lukkede dører

19:00

Flere aktiviteter vil komme til. Følg med i appen «Gnist», på vår Facebookside eller hjemmesiden vår www.teatervenn.no

HVA ER VENNEFORESTILLING?

Venneforestillinger er en unik mulighet til å se forestillinger i selskap med andre teaterinteresserte i foreningen. Vi holder av ekstra gode plasser til foreningens medlemmer. Billetter som ikke blir kjøpt og hentet innen ti dager før forestilling, kan bli solgt til andre. Det lønner seg derfor å være ute i god tid.

HVA ER ET VENNETREFF?

Vennetreff er en sosial samling i forkant av at vi ser en forestilling sammen. Med mindre annet er annonsert, arrangeres vennetreffene på Hylla på Trøndelag Teater første spilledag etter premieren, og starter én time før forestillingen. På vennetreffene inviterer vi en aktuell innleder, gjerne knyttet til kveldens forestilling. Som medlem er du velkommen til å bli med på treffet uavhengig av om du skal se forestillingen samme kveld eller ikke.

Du finner alltid en oppdatert kalender og informasjon om eventuell påmelding på våre hjemmesider www.teatervenn.no

Trøndelag Teater beskriver Jean-Paul Sartre sitt stykke som klaustrofobisk, vakkert og urovekkende.

INFORMASJON OM MEDLEMSKAP I TEATRETS VENNER

Du har disse fordelene ved å være teatervenn:

- Du får i snitt 45 % rabatt på billetter til alle ordinære forestillinger. Med andre ord; går du i teatret to ganger i løpet av året, har du allerede tjent inn kortet.
- Det er reservert gode billetter for medlemmene til venneforestillingene, som gjerne er første spilledag etter premieren. Billettene er reservert fram til ti dager før forestillingen.
- Vi inviterer til to vennetreff hvert halvår. Her får du som regel introduksjon til forestillingen, gitt av f.eks. regissør, skuespillere eller andre som har vært med på å forme forestillingen.
- Du får tilsendt medlemsbladet «På første rad» i posten tre ganger i året.
- Du får tilbud om teaterrelaterte medlemsturer med sosialt fellesskap.
- Du får rabatterte billetter til Riksteatrets forestillinger på Stjørdal og Melhus.
- Du er med på å gi økonomisk støtte til Trøndelag Teater, i form av leiligheter til gjestende skuespillere og andre medarbeidere, stipend til ansatte, gjestespill o.l.
- Teatrets Venner deler ut priser for kunstnerisk innsats. Som medlem er du med på å stemme fram prisvinnerne.

HOLD DEG OPPDATERT OM HVA SOM SKJER!

Oppdatert stoff finner du på foreningens hjemmeside www.teatervenn.no.

Facebook-gruppa vår heter «Teatrets venner i Trondheim».

Med appen «Gnist» har du full oversikt over alle arrangement i regi av Teatrets Venner.

Vil du/dere bli medlem av venneforeningen?

Medlemskapet koster i 2026 kr 400,- for enkeltmedlemmer og kr 600,- for parmedlemmer.

Du kan melde deg inn:

- på våre hjemmesider www.teatervenn.no eller
- sende en e-post til styret@teatervenn.no eller
- bruke svarslippen under som du legger i kassen i foajeen hos Trøndelag Teater

Enkeltmedlemskap

Fornavn og etternavn: _____

Gateadresse: _____

Fødselsdato/år (eks 13.04.1978): _____

Mobilnummer: _____

E-postadresse: _____

Parmedlemskap (for samboer/ektefelle)

Medlem 1

Fornavn og etternavn: _____

Gateadresse: _____

Fødselsdato/år (eks 13.04.1978) _____

Mobilnummer: _____

E-postadresse: _____

Medlem 2

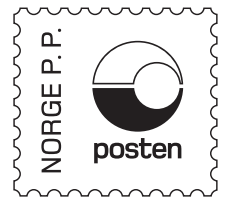
Fornavn og etternavn: _____

Gateadresse: _____

Fødselsdato/år (eks 13.04.1978): _____

Mobilnummer: _____

E-postadresse: _____

Returadresse: Teatrets Venner, Trøndelag Teater PB 3549 Hospitalsløkken 7419 Trondheim

*Gledelig jul og
godt nytt teaterår!*

